

En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46), ert dnr Fi2020/03418

1 Sammanfattning

Spelinspektionen ser positivt på att Jämlikhetskommissionen i sitt betänkande belyser sambandet mellan risker för överdrivet spelande och möjligheterna att nå ökad ekonomisk jämlikhet.

En del av förslagen i betänkandet är sådana att de vid ett genomförande skulle ha stor betydelse för den omreglerade svenska spelmarknaden och Spelinspektionens verksamhet. För att Spelinspektionen ska kunna redovisa tydliga ställningstaganden och nödvändiga konsekvensbedömningar behöver dock förslagen i betänkandet vara tillräckligt detaljerade och konkreta. Jämlikhetskommissionen konstaterar också i betänkandet att förslagen på spelområdet i centrala delar behöver utredas och konkretiseras ytterligare. Det finns också en överlappning mellan förslaget om reklambegränsningar i betänkandet och det uppdrag som Spelmarknadsutredningen (Fi2018:03) fått av regeringen. I Spelmarknadsutredningens slutbetänkande *Ökat skydd och stärkt reglering på den omreglerade spelmarknaden (SOU 2020:77)* lämnas mer detaljerade överväganden och förslag på området.

Mot denna bakgrund lämnar Spelinspektionen följande synpunkter på de förslag som berör Spelinspektionens verksamhet.

2 Spelinspektionens synpunkter

2.1 Reklambegränsningar (23.3.2 och 33.7)

Jämlikhetskommissionen föreslår att marknadsföring av kommersiella spel ska kombineras med varningstexter av samma slag som gäller för alkohol och tobak. Förslaget kräver enligt Jämlikhetskommissionen grundlagsändringar i tryckfrihetsförordningen (1949:105) och yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469).

Spelinspektionen konstaterar i likhet med Jämlikhetskommissionen att förslaget överlappar med det uppdrag som den parallella Spelmarknadsutredningen (Fi 2018:03) fick av regeringen. Genom tilläggsdirektiv (dir. 2019:18) beslutade regeringen att nämnda utredning skulle lämna förslag till ytterligare begränsningar av marknadsföring av spel. Spelmarknadsutredningen överlämnade sitt slutbetänkande i december 2020. I betänkandet redovisar Spelmarknadsutredningen detaljerade överväganden och förslag avseende regleringen av marknadsföring av spel. Betänkandet är på remiss fram till och med den 30 april 2021.

Spelinspektionen anser mot bakgrund av ovanstående att det är viktigt att regeringen analyserar Jämlikhetskommissionens förslag om varningstexter tillsammans med de djupare överväganden och förslag som Spelmarknadsutredningen redovisat inom samma område. Detta är viktigt för en sammanhållen reglering avseende marknadsföringen av spel. Spelinspektionen noterar även att Jämlikhetskommissionen i denna fråga föreslår grundlagsändringar, vilket innebär särskilda och komplexa överväganden. Spelinspektionen anser inte att den konsekvensutredning som redovisas i Jämlikhetskommissionens betänkande avseende varningsmeddelanden är tillräcklig för ett sådant ändamål.

2.2 En statligt administrerad spelportal, ett maximalt individuellt spelbelopp för samtliga spelformer i spelportalen och i portalen offentligt satta och kontrollerade öppettider för spel. (23.3.2)

Jämlikhetskommissionen föreslår att en statligt administrerad spelportal skapas, till vilken samtliga statliga och licensierade spelbolag är knutna. I portalen ska individuella maxbelopp för spelande för de närmaste 24 timmarna för samtliga spelformer och spelens öppettider kunna administreras. I dessa delar lämnar inte Jämlikhetsutredningen några författningsförslag. Den arbetande spelutredningen föreslås ges tilläggsdirektiv om konkreta förslag med denna inriktning.

Spelinspektionen noterar att Spelmarknadsutredningen inte fick tilläggsdirektiv i enlighet med Jämlikhetskommissionens förslag.

Under 2020 har Spelinspektionen på uppdrag av regeringen utrett förutsättningarna för att hindra spelare att kringgå satta gränser. Utredningen har redovisats i rapporten *Utvecklingen på spelmarknaden och vidtagna åtgärder, med anledning av det nya coronaviruset. Slutredovisning enligt regeringens beslut* (Fi2020/01922/OU), s. 22 f.). I rapporten framhåller Spelinspektionen att ett nationellt register, som är en förutsättning för att satta gränser ska kunna gälla vid spel hos samtliga licenshavare, skulle innefatta stora mängder känslig information. Införandet av ett sådant register skulle även förutsätta en noggrann konsekvensanalys och analys av dess förenlighet med grundlagarna och Sveriges internationella förpliktelser. Enbart implementeringen av ett sådant register skulle ta omkring tre år och kräva betydande resurser av myndigheten. Enligt Spelinspektionen bör därför i stället alternativa åtgärder övervägas, framför allt att tydliggöra licenshavarnas omsorgsplikt enligt spellagen (2018:1138). Ett arbete som för närvarande pågår på myndigheten.

Jämlikhetskommissionens förslag om en statligt administrerad spelportal är enligt Spelinspektionen i sak än mer långtgående än ett nationellt register över enbart insättningsgränser. En sådan spelportal skulle innebära en svåröverskådlig nyordning jämfört med hur ansvarsfördelningen mellan staten och de licensierade spelbolagen idag är fördelad. Det är önskvärt att framtida större förändringar i möjligaste mån utgår från befintliga strukturer och roller. Mot bakgrund av att förslaget om spelportal och tillhörande maximalt spelbelopp samt tillträdesbegränsningar inte är tillräckligt konkret underbyggda i betänkandet, kan inte Spelinspektionen inom ramen för detta remissvar ytterligare utveckla sitt ställningstagande om behovet och genomförbarheten av en sådan portal eller i övrigt göra en djupare bedömning av förslaget och dess konsekvenser.

2.3 Rätt för myndigheter att behandla avidentifierad information om dem som spelar hos de licensierade företagen (23.3.2)

Jämlikhetskommissionen rekommenderar att Spelinspektionen, Konsumentverket, Folkhälsomyndigheten eller annan myndighet som regeringen utser ges rätt att behandla avidentifierad information om dem som spelar hos de licensierade företagen. Enligt Jämlikhetskommissionen skulle

spelportalen ge bättre förutsättningar för att bland annat bedriva såväl forskning för förebyggande av spelmissbruk som behandling av detsamma.

Spelinspektionen ser i allmänhet positivt på förslag som syftar till att öka möjligheterna till bättre analys och förebyggande arbete inom spelområdet. Jämlikhetskommissionens rekommendation bygger dock på att en statligt administrerad spelportal skapas. Som redogjorts för ovan (under 2.2) är behovet och genomförbarheten av en sådan portal oklart för Spelinspektionen.

2.4 Behandlande insatser (23.3.2)

Jämlikhetskommissionen rekommenderar att staten bör skapa ett riktat bidrag till primärkommuner för att ge dem förutsättningar att bygga upp och utveckla förebyggande och behandlande insatser.

Spelinspektionen ser i allmänhet positivt på förslag som syftar till att stärka det förebyggande arbetet och insatser avseende spelproblem, men kan inte ta ställning till förslaget om riktat bidrag till primärkommuner.

Detta remissvar har beslutats av Spelinspektionens styrelse Per Håkansson, ordförande, Camilla Rosenberg, generaldirektör, Håkan Wall, Madelaine Tunudd, Andreas Prochazka, Fredrik Holmberg och Doris Högne Rydheim. Vid den slutliga handläggningen medverkade också chefsjuristen Johan Röhr, avdelningschefen Patrik Gustavsson och enhetschefen Robert Larsson, föredragande.

Camilla Rosenberg